

TÜRKİYE'DE TELEKOMÜNİKASYON TARİHÇESİ*

23 Ekim 1840: Bugünkü Türk Telekom'un Postahane-i Amirane adıyla Sultan Abdülmecit tarafından atıldı.

9 Ağustos 1847: İlk telgraf alma-çekme işleminin başarıyla gerçekleştirilmesi üzerine ilk telgraf hattının İstanbul-Edirne arasında döşenmesine başlandı.

Temmuz 1881: İstanbul Soğukçeşme'deki Posta ve Telgraf Nezareti binasıyla Yeni Cami'deki postane arasında tek telli bir telefon çekildi.

3 Mayıs 1909: İlk manuel telefon santrali, İstanbul Büyük Postane binasında 50 hatlık olarak tesis edildi.

4 Şubat 1924: 406 sayılı Telefon ve Telgraf Kanunu ile yurdun her tarafında telefon tesis etme ve işletme görevi PTT Genel Müdürlüğü'ne verildi.

11 Eylül 1926: Türkiye'nin ilk otomatik telefon santrali, 2000 hatlık kapasiteyle Ankara'da hizmete verildi.

1 Eylül 1929: Tek devreli ilk şehirlerarası haberleşmesi Ankara-İstanbul arasında gerçekleştirildi.

1940: Ankara-İstanbul arasında tesis edilen 2 adet tek kanallı havai hat çoklayıcı sistemi haberleşmede eskiye göre büyük kolaylık sağladı.

Kasım 1973: İlk otomatik teleks santrali kuruldu.

6 Nisan 1976: Antalya-Catania arasında toplam 480 kanallı ilk denizaltı koaksiyel kablosunun hizmete verilmesiyle, çok kanallı yurtdışı haberleşmesi sağlandı.

23 Nisan 1979: İlk uydu haberleşme yer istasyonunun hizmete verilmesiyle INTELSAT üzerinden Atlantik bölgesi uyduları kullanılarak 13 ülke ile haberleşme sağlandı.

Mart 1982: Şehirlerarası ve milletlerarasına açık ankesörler kurulmaya başlandı.

28 Haziran 1984: Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana illeri arasında elektronik mektup hizmeti verilmeye başlandı.

5 Temmuz 1984: Bir sistem üzerinden çok sayıda köyü otomatik telefon şebekesine bağlayacak multi access özel radyo link sistemi tesis edildi.

18 Aralık 1984: Türkiye'nin ilk sayısal telefon santrali, Ankara Kavaklıdere'de hizmete verildi.

10 Nisan 1985: Haberleşmede kanal kapasitesini artıran fiber optik kablo, ilk kez Ankara(Ulus)-Gölbaşı Uydu yer merkezi arasında yeraltında döşenerek 1310 nm dalga boyunda 140 Mb/s'lik sistem hizmete verildi.

Kasım 1985: İlk sayısal radyolink sistemi Ankara-İstanbul arasında hizmete verildi.

23 Ekim 1986: Mobil telefon, Ankara ve İstanbul'da; çağrı cihazları da Ankara, İstanbul ve İzmir'de hizmete verildi.

4 Mart 1987: Avrupa'da ilk olarak uydu sistemi üzerinden video konferans ülkemizde gerçekleştirildi.

15 Temmuz 1987: İller arasına fiber optik kablo, ilk kez Aydın-Denizli arasında havai olarak döşendi.

Aralık 1988: İlk olarak Ankara, Çankaya'da Kablo TV hizmeti verilmeye başlandı.

1989: DPN modülleri kullanılarak ilk Paket Anahtarlamalı Data Şebekesi olan TURPAK kuruldu. Şebeke üzerinden X.25, ITI, SNA servisleri verilmeye başlandı.

* http://www.turktelekom.com.tr/webtech/default.asp?sayfa_id=73

21 Aralık 1990: Fransız Aerospatiale firması ile "TÜRKSAT Milli Haberleşme Uyduları" sözleşmesi imzalandı.

24 Aralık 1990: EMOS 1 projesiyle, İtalya-Yunanistan-Türkiye-Ortadoğu arasında fiber optik denizaltı kablosu üzerinden haberleşme sağlandı.

1991: Kırsal alan santrallerinin transmisionunu sağlamak üzere düşük kapasiteli sayısal radyolink sistemleri servise verilmeğe başlandı.

23 Şubat 1994: Türkiye GSM teknolojisiyle tanıştı. Haberleşmede sınır tanımayan GSM ilk kez Ankara, İstanbul ve İzmir'deki abonelerine hizmet vermeye başladı.

Nisan 1994: Özel bir santralin (PABX) sağladığı tüm özellikleri Ulusal Telefon Şebekemiz üzerinden sağlayan Centrex telefon hizmeti verilmeğe başlandı.

11 Ağustos 1994: Türkiye'nin ilk uydusu TÜRKSAT uzaya fırlatıldı.

1994: TURMEOS-1 (Türkiye Marmara Ege Optik Sistemi) ve TURCYOS (Türkiye-Kuzey Kıbrıs Denizaltı Fiber Optik Kablosu) hizmete verildi.

24 Nisan 1995: PTT'deki telekomünikasyon ve posta hizmetlerinin birbirinden ayrılmasıyla Türk Telekomünikasyon A.Ş. kuruldu.

1996: Türkiye-İtalya-Ukrayna-Rusya'yı kapsayan ITUR Denizaltı Fiber Optik Kablo Sistemi servise verildi.

1996: Türk Telekom abonelerinin ödemelerini anlaşmalı bankalar, PTT merkezleri ve Türk Telekom tahsilat merkezlerinden, on-line olarak yapmalarına imkan sağlayan Merkezi Tahsilat Sistemi hizmete verildi.

1996: Passport modüllerinin ilavesiyle TURPAK şebekesi üzerinden yüksek hızlı veri iletimi sağlayabilen Frame Relay ve ATM servisleri devreye verildi.

12 Nisan 1996: Ses, veri ve görüntü iletim altyapısını teşkil eden, santraller arası bir işaretleşme sistemi olan NO 7 Türkiye'ye merhaba dedi.

10 Temmuz 1996: Türkiye'nin ikinci uydusu TÜRKSAT 1C uzaya fırlatıldı.

1996: Türkiye Ulusal İnternet Altyapı Ağı (TURNET) hizmete verildi.

7 Kasım 1996: Türksat uydularını üreten Aeorspatiale ve Türk Telekom ortaklığıyla kurulan Eurasiasat'in kuruluş anlaşması imzalandı.

Kasım 1996: Yüksek hızlı veri iletimine olanak sağlayan Frame Relay hizmeti devreye sokuldu.

1997: Türkiye'deki tüm üniversiteleri TURPAK şebekesi üzerinden birbirine bağlayan Ulusal Akademik Ağ (ULAK-NET) projesi hayata geçirildi.

Nisan 1997: Ses frekans kablosu şebekesinin daha optimum bir şekilde kullanılması amacıyla sayısal hat çoklayıcı sistemlerin kullanımına başlandı.

1997: KAFOS (Karadeniz Fiber Optik Sistemi) ve TBL (Transbalkan Linki Karasal Fiber Optik Sistemi) hizmete verildi.

1998: Peşin ödemeli kart, ülkemizde Küresel Kart adıyla hizmete verildi.

27 Nisan 1998: GSM lisansı, 25 yılına Türkcell ve Telsim şirketlerine devredildi.

28 Ağustos 1998: İnternet erişimini Türkiye geneline yaymak, hızlı ve kaliteli hizmet sunabilmek amacıyla yeni adıyla TTNetwork eski adıyla TTNet ulusal internet altyapı ağına ilişkin sözleşme imzalandı.

Şubat 1999: Klasik telefon ve diğer darbantlı servislerin verilmesi için, santralden saha dolabına kadar tesis edilen Fiber Optik kablo üzerinden çalışan erişim çoklayıcı sistemlerin kullanımına başlandı.

Temmuz 1999: Lokal santrale kablosuz erişim sağlayan KTS (Kablosuz Telefon Sistemi) sistemleri servise verilmeğe başlandı.

2000: Türk Telekom operatör aracılığı ile verilmekte olan 115, 121, 122, 123, 126, 131, 163 v.b. hizmetleri Sesli Yanıt Sistemi üzerinden verilmeğe başladı.

2000: Kablo TV üzerinden Kablo İnternet uygulamaları başlatıldı.

29 Ocak 2000: Türk Telekom, 23948 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4502 sayılı Kanun ile KİT statüsünden çıkarılarak özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket oldu.

Kasım 2000: Altyapısı Türk Telekom tarafından sağlanan Türkiye çapındaki saymanlıkların günlük çalışmalarının bilgisayar yardımıyla yapılması ve devlet hesaplarının günlük olarak izlenebilmesi amacıyla oluşturulan SAY2000 Projesi ülke genelinde uygulamaya konuldu.

11 Ocak 2001: Türk Telekom ve Alcatel ortaklığı ile kurulan EURASIASAT şirketi tarafından yaptırılan TÜRKSAT 2A uydusu Güney Amerika'daki Kourou Üssü'nden uzaya fırlatıldı.

Mayıs 2001: Sabit telefonlardan CLIP (Arayan Numaranın Görülmesi) ve CLIR (Arayan Numaranın Görülmemesi) özelliği hizmete verildi.

Haziran 2001: İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin çalışmalarının bilgisayar ortamında yapılması ve İnternet erişimlerinin sağlanması için İLSİS Projesi hayata geçirildi.

2002: Yalova ve Balıkesir İl Telekom Müdürlükleri'nde Toplam Kalite Yönetimi (TKY) pilot proje uygulamaları başlatıldı.

1 Şubat 2002: Türk Telekom, Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'ne (ITU) ve işletmeci şirket olarak, sektör bazında Radyokomünikasyon ITU-R, Standardizasyon ITU-T, Geliştirme ITU-D kuruluşlarına üye oldu.

Mart 2002: Altyapısı Türk Telekom'ca sağlanan nüfus işlemlerinin bilgisayar ortamında yapılması için oluşturulan MERNİS Projesi uygulamaya konuldu.

Nisan 2003: SDH (Synchronous Digital Hierarchy) tabanlı sayısal radyo sistemleri servise verilmeye başlandı.

Ekim 2003: Deneme amaçlı ilk Metro Ethernet uygulamaları başlatıldı.

Aralık 2003: 42500 okulun ADSL hizmeti ile internete bağlanması için Millî Eğitim Bakanlığı ile ortak proje başlatıldı.

2004: Türk Telekom'un GSM Operatörü Aycell ile İŞ-TİM'in birleşmesi sonucu kurulan TT&TİM İletişim Hizmetleri A.Ş., "Avea İletişim Hizmetleri A.Ş." ticari ünvanı ile 19 Şubat 2004 tarihinde resmen kuruldu.

17 Mayıs 2004: Telekomünikasyon Kurumu tarafından UMTH'ye yönelik 2. Tıp telekomünikasyon lisansları verilmeye başlandı. UMTH konusunda lisans alan firmalar ile Türk Telekom arasında "C Tipi UMTH'ye İlişkin Arabağlantı Sözleşmesi" imzalanmaya başlandı.

18 Mayıs 2004: İstanbul Türkiye ve Katanya (İtalya) arasındaki MEDTÜRK Denizaltı Fiber Optik Kablo Sistemi hizmete verildi.

Haziran 2004: TTKart olarak adlandırılan Ön Ödemeli Kart hizmete sunuldu.

2004: Bilinmeyen Numaralar Hizmetinin yanı sıra Danışma ve Katma Değerli Hizmetlerin verilmesi planlanan Operatörlü Çağrı Merkezi hizmete sunuldu.

2004: Türk Telekom'un ulusal ve uluslararası uydu haberleşmesiyle ilgili tüm hak ve sorumlulukları, 16.06.2004 tarihli 5189 nolu yasa ile kurulan TÜRKSAT Uydu Haberleşme ve İşletme Anonim Şirketi'ne (TÜRKSAT A.Ş.) devredildi.

Haziran 2004: Yalova ve Balıkesir İl Telekom Müdürlükleri ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi belgesi aldı.

22 Temmuz 2004: Türksat Uydu Haberleşme ve İşletme Anonim Şirketi (Türksat A.Ş.) kuruldu. Türk Telekom'dan ayrı bir şirket olarak faaliyetine başladı.

2004: Kamu ve özel kuruluşların İnternet Veri Merkezi ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, Web Hosting, Mail Hosting ve Co-location gibi katma değerli IDC hizmetlerinin verilebileceği TTIDC kuruldu.

2004: Resmi kurum ve kuruluşlar ile kurumsal müşterilerin yurt çapındaki birimlerinin noktadan noktaya data transferlerini sağlamak için noktadan noktaya DSL hizmetleri verilmeye başlandı.

2004: TURPAK şebekesinden yüksek hızlı Frame Relay ve ATM hizmetleri tüm illerde verilir hale getirildi.

25 Ocak 2005: 2005/8409 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile T.C. e-Devlet Kapısı'nın kurulması görev ve sorumluluğu Türk Telekom'a verildi.

Şubat 2005: TTwinet-Kablosuz İnternet Servisi hotspot olarak isimlendirilen (oteller, havaalanları, alışveriş merkezleri, kafeler, restoranlar, fuar merkezleri, üniversiteler v.b.) 160 yerde hizmete verildi.

14 Kasım 2005: Türk Telekom'un özelleştirilmesi çalışmaları tamamlanarak, yüzde 55'i Oger Ortak Girişim Grubu'na devredildi.